
Posudek oponenta

Disertační práce Jany Barvíkové

SÍDLIŠTĚ DNES

**JIŽNÍ MĚSTO JAKO MÍSTO K ŽIVOTU Z POHLEDU DVOU GENERACÍ JEHO PRVNÍCH
OBYVATEL**

*Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií*

Disertační práce Jany Barvíkové se zabývá velice zajímavým a z pohledu městského výzkumu i plánování značně aktuálním tématem. V posledních letech vzniklo k tematice přítomnosti i budoucnosti sídlišť více prací, málokterá však nabízí takto hloubkový vhled do života a názorů obyvatel sídlišť. Vlastní empirický výzkum autorky přináší řadu podnětných a důležitých zjištění, která mohou podpořit snahy o zvýšení kvality života na sídlištích, posílení jejich image a stabilizaci místních obyvatel.

Oproti předešlé verzi předložené k malé obhajobě doznala práce výrazného zlepšení, zejména v jasné definici cíle výzkumu, formulaci vstupních předpokladů, prohloubení a zpřehlednění teoretického zářmování a diskuse závěrů vlastního šetření. V současné podobě považuji práci za velice kvalitní. Především její empirická část poskytuje velký potenciál pro publikaci v prestižním zahraničním, či domácím periodiku.

Cíl práce

Rozšíření úvodní pasáže práce, definice výzkumného cíle a vstupních předpokladů přispělo k vytvoření jasné výkladové linie celého textu. Určité výhrady bych měla k výčtu velkého množství výzkumných otázek, které jsou dle mého názoru příliš detailní, doporučila bych spíše soustředit otázky do několika málo obecnějších tematických okruhů. Určitý rozpor, možná však jen formulační, spatřuji mezi cílem práce a výzkumnými předpoklady, kdy cíl je zaměřen na neshody ve vnímání sídlišť mezi jejich obyvateli a odbornou veřejností (architekty, urbanisty, umělci), zatímco v předpokladech je ověřován/konfrontován názor rezidentů s obrazem prezentovaným médií a přejímaným outsidersy. Není proto zcela jednoznačné, s jakým vnějším obrazem autorka pracuje.

Teorie

V teoretické části zaznamenala práce výrazný posun, především díky rozšíření záběru literatury a obohacení diskuse o kontext proměn sídlišť v postsocialistických a západoevropských městech. K teoretickému zarámování mám dvě poznámky spíše diskuzního charakteru, které nijak nesnižují kvalitu této části práce. První se vztahuje k definici image a jeho atributů. Práci by prospěla explicitní diskuse faktorů, které vytvářejí pozitivní, či stigmatizující image čtvrtí. Jaký je například vztah mezi image/stigmatizací, faktory na straně sociálního a fyzického prostředí? Proč je v kapitole o image/stigmatizaci diskutován pouze sociální mix a ne další faktory ovlivňující image a stigmatizaci? Proč je fyzické stránce sídlišť věnována samostatná kapitola čítající 20 stran, zatímco sociální pouze 2 strany (sociální mix)? Jsou fyzické atributy pro tvorbu image důležitější? Druhá poznámka je spojena s prezentací vnější image sídlišť. Uvítala bych diskusi, z jakého důvodu jsou v práci vybráni architekti, urbanisté a umělci pro prezentaci pohledu „outsiderů“. Názory těchto profesí považují za do značné míry specifické, k vytváření image významně (a možná i významněji) přispívají též další veřejní představitelé, například politici, média apod.

Závěr

V závěru práce autorka shrnuje velmi přínosná zjištění o životě na sídlištích a jejich vnímání místními obyvateli. Na základě vlastního výzkumu formuluje zajímavé předpoklady a otevírá témata pro navazující výzkum v oblasti kvality a způsobu života na sídlištích. Diskuse výsledků vlastního šetření je vhodně konfrontována s poznatky existujících výzkumů a zdařile tak propojuje teoretickou a empirickou část práce. Autorka díky hloubkové empirické sondě na Jižním Městě úspěšně vyvrací některé mýty přisuzované životu v panelových domech i samotným obyvatelům sídlišť a podobně jako další studie vzniklé v posledních letech popírá oprávněnost jednostranné a paušalizované prezentace obrazu sídlišť jako míst degradace.

Formální stránka

Po stylistické stránce je text na velmi vysoké úrovni, práce je psána odborným, avšak srozumitelným jazykem a čtivou formou. V textu se vyskytuje jen malé množství gramatických opomenutí a překlepů (např. Kährig x Kährik, občas chybějící, či přebývající tečky, čárky v souvětích).

Celkové hodnocení

Předkládaná disertační práce představuje velmi zajímavou sondu do života a názorů obyvatel pražských sídlišť a obecně i velice přínosný příspěvek k výzkumu současných postsocialistických měst. Autorka dle mého názoru prokázala dostatečnou schopnost samostatné vědecké činnosti a předkládanou práci rozhodně doporučuji k úspěšnému obhájení.

V Praze 4. 9. 2011

RNDr. Jana Temelová, Ph.D.
Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje